

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemem
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.409

Defenziva proti rimskemu načrtu

SOLIDARNOST VSEH OGROŽENIH DRŽAV IN NARODOV.

Nova odkritja, ki so prodrli v javnost o zakulisju rimskega sestanka med Mussolinijem, Macdonaldom in sirom Simonom, ter o ducejevem načrtu za »pacifikacijo« Evrope, so v polni meri potrdila domneve, da gre za zahrbtno fašistično igro, ki naj bi z lepimi besedami dosegla naenkrat to, česar z grožnjami ni mogla. Danes ve ves svet, razen nekaterih zaslepljenih ideologov apriorističnega »razoroževanja« in »pacificiranja«, da proti rimskemu načrtu Evropi večja nevarnost kakor od vseh načrtov in akcij dosedanjih povojnih let. Zlasti pa vejo to države male antante, Poljska in sploh vse one, ki jih rimski načrt potiska ob stran in jim jemlje pravico enakopravnosti in enakovrednosti v zboru evropskih narodov. Mussolinijeva gesta je naperjena proti njim in proti Društvu narodov, ki je vtelesenje enakopravnosti držav. Da je ta sodba pravilna, nas prepričuje tudi pisava fašističnega tiska, ki demokracijo D. N. že davno napada z najbolj strupenimi izrazi. Tako je revija »Antieuropa« pisala še nedavno: »Ne more biti evropske solidarnosti, dokler se ne uniči evropski sifilis, reprezentiran v evropskem parlamentarizmu in demokraciji ter v ženevskem in lokarnskem duhu.« Skoraj iste besede je pa rabil te dni tudi »Popolo d'Italia«.

Rimski predlog o direktoriju štirih velesil pa je po tej glavni osti »proti« duhu Zeneve naperjen tudi proti sedanjemu stanju in za revizijo mirovnih pogodb, pravnih in teritorialnih. Čim je pa bilo to ugotovljeno in čim so se ogrožene države zavedale vse velike nevarnosti rimskih spletk, se je pričela tiha, a energična protiakcija. Prvi udarec je dobil načrt Mussolinija in Macdonalda na seli razorožitvene konference v Ženevi, na kateri so vse države demonstrativno glasovale proti iz Rima in Londona predlagani odhoditvi zasedanja do časa, ko bodo predlog proučile velesile, v prvi vrsti pa Francija. Drugi udarec je sledil v večini angleškega razsodnega tiska ter v lordski zbornici sami, kjer je lord Churchill napadel Macdonaldovo politiko in imenoval njega in sira Simona Don Quichota in Sancha Panzo. Tretjega, najhujšega, je pa zadela mala antanta s svojo izjavo, o kateri smo poročali včeraj med brzobjavkami. Izjava stalnega sveta male antante je uverila ne samo ostali svet, temveč tudi

Rim in London, da preko te zveze z okoli 50 milijoni prebivalci danes ni več mogoče sklepati v Evropi nobenih kravih kupčij.

S tem pa borba proti nameram rimskega predloga še davno ni končana, temveč je prav za prav šele začeta. Gotovo je, da tudi ostale srednje in male države ne bodo držale rok križem, saj gre vsaj načelno tudi zanje. Vse kaže, da se z njihove strani pripravlja skupna akcija in morda tudi tesna medsebojna zveza. Najpomembnejši dogodek je pa v zvezi s tem vsekakor tesno zblizanje med malo antanto in Poljsko! Tudi Poljska je odločno odklonila rimski načrt in v prihodnjih dneh se bo o skupni akciji Poljske in male antante govorilo podrobno v Pragi in v Beogradu, kamor pride na obisk poljski zunanji minister dr. Beck. O tem obisku pišejo zlasti veliko poljski in češki listi. Praški »Národní Listi« so zapisali te dni sledeča pomembna stavka: »Poljska se očividno čuti osamljeno brez male antante in ogrožena po Hitlerjevi Nemčiji. Poljska ima samo eno pot: da vodi res slovansko politiko, se zveže z malo antanto in ustvari tako novo evropsko velesilo in močen jez proti nemški in madžarski revanšni politiki.«

Tako je prav rimski načrt, naperjen v prvi vrsti proti mali antanti in Poljski, povzročil končno zblizanje, ki dosele kljub vsem prizadevanjem v taki meri ni bilo mogoče. Če se pa zgodi, da se združi Poljska z malo antanto v taki tesni zvezi, kakor so združene njene tri države, potem nastane v srednji Evropi sila z okoli 80 milijoni prebivalcev, sila, ki bo torej po številu prebivalstva skoraj tako močna kakor sta Francija in Anglija skupaj. In če Mussolini že sedaj uvideva, da preko male antante ni mogoče, potem bo še bolj uvidel, da ni mogoče preko tega zares ogromnega bloka. Tako vstajajo pred Mussolinijem »duhovi, ki jih je priklisal in se jih ne bo zlahka rešil.« Na akcije in ukrepe male antante, Poljske in ostalih srednjih in malih držav pa čaka očitno tudi Francija. Dobiti hoče močno oporo za svoj ugovor proti nevarni igri Mussolinija in Macdonalda. Čim bo torej koncentrirana vsa protiakcija, se bo pričela končna borba, ki se bo mogla zaključiti samo na dva načina: ali s popolno opustitvijo rimskega načrta ali pa s popolno njegovo spremembo po željah Francije in njenih zaveznic!

Posledice japonskega izstopa iz Društva narodov

JAPONSKA NE BO USTAVILA PRODİRANJA NA KITAJSKO. VPRAŠANJE KOLONIJ. AMERIŠKO IN ANGLEŠKO BOJNO BRODOVJE.

ŽENEVA, 28. marca. Izstop Japonske iz Društva narodov je še vedno predmet razgovorov v vseh ženevskih političnih in diplomatskih krogih. Splošno prepričanje je, da Japonska niti kakor ne bo ustavila svojega prodiranja v Jeholu, temveč je pričakovati celo skorajšnjo zasedbo Pekinga. Kar se tiče aneksije Maršalskih, Karolinskih in Marijanskih otokov, je izzvalo to vprašanje veliko vznemirjenje. Nemška vlada je uvidela, da se ji nudi sedaj ugodna prilika in je zato načela vprašanje svojih bivših kolonij, ki je postalo aktualno z izstopom Japonske iz Društva narodov. Kakšno mnenje imajo o položaju na Daljnem vzhodu ameriški krogi, se jasno vidi iz dejstva, da je odplulo včeraj iz 100 tonnih ednic obstoječe ameriško pacifiško vojno brodogradilnico, v katerem je tudi 12 velikih oklopnih križark, pod poveljstvom admirala Leigha na manevre v pacifiške vode. Tudi angleško vojno brodogradilništvo z zakurjenimi kotli v vodah Daljnega vzhoda najstrožje pripravljeno. Zaenkrat se sicer ne misli na kak oborožen konflikt med Ameriko in Japonsko, vendar pa se je splošen položaj močno poostrel.

ANGLIJA PROTI RUSIJI.

PARIZ, 28. marca. »Matin« doznava iz Londona, da je angleška vlada pripravila naredbo, ki prepoveduje vsak uvoz blaga iz sovjetske Rusije.

ČESKOSLOVAŠKA GRADI.

PRAGA, 28. marca. V preteklem letu je bilo v Češkoslovaški republikli zgrajenih 6970 novih stavb, kar je ena tretjina več, kakor v letu 1931.

Snovanje ogromnega vzhodnega bloka

ZBLIŽEVANJE MALE ANTANTE IN POLJSKE, TUDI SOVJETSKA RUSIJA IŠČE STIKA Z MALO ANTANTO. VELIKO VZNEMIRNENJE V ITALIJI IN ANGLIJI. UTRDITEV POLOŽAJA FRANCIJE.

ŽENEVA, 28. marca. V tukajšnjih političnih krogih se zasleduje zblizevanje med državami male antante in Poljsko zelo pozorno. Z ozirom na dejstvo, da bo odpotoval poljski zunanji minister polkovnik Beck v kratkem v Prago, Beograd in Bukarešto, ni nobenega dvoma več, da se forsira zblizanje med Poljsko in malo antanto s polno paro. Zadnji dogodki v svetovni politiki silijo Poljsko, da se nasloni na malo antanto, ki je postala v zadnjem času v srednji in južnovzhodni Evropi važen činitelj.

V zvezi s tem učinkujejo nad vse senzacionalna poročila poljskih listov, po katerih stremi tudi Sovjetska Unija po zblizanju z malo antanto. V ta namen se je obrnila Moskva na poljsko vlado, ki naj bi bila posredovalka pri doseganju tega ruskega cilja. Z Romunijo se bo skušal najti v Besarabskem vprašanju obe str-

ni zadovoljujoč aranžman, nakar bo pričela Sovjetska Unija neposredna pogajanja z Jugoslavijo in Češkoslovaško. Če bo prišlo do sklenitve pogodbe z malo antanto, se bo evropski položaj Sovjetske Unije z ozirom na rusko-baltiški in rusko-poljski nenapadalni pakt izredno utrdil.

V ženevskih krogih so bile sprejete te vesti sicer z rezervo, vendar pa ni z ozirom na spremenjeni svetovno-politični položaj izključeno, da si ne bi poskušala Sovjetska Unija tudi napram Evropi zavarovati svolega hrbita. V angleških in italijanskih krogih so izzvale te vesti veliko vznemirjenje in to tem bolj, ker je znano, da se vodijo med Parizom in Moskvjo tajna pogajanja, ki bi bila v stanju položaj Francije kot velesile še bolj utrditi v škodo položaja Anglije in Italije.

Upor Stahlhelma proti kancelarju Hitlerju

DEMONSTRACIJE IN SPOPADI V BRUNŠVIKU. — STAHLHELM IZKLJUČEN IZ FORMACIJ POMOŽNE POLICIJE.

BERLIN, 28. marca. V Berlinu so vzbudile veliko senzacijo vesti o uporuh Stahlhelma na Brunšviškem. Kolikor se je dalo doselej ugotoviti, je dobil Stahlhelm, ki je bil uvrščen s hitlerjevskimi napadalnimi oddelki in oddelki SS v isto vrsto pomožne policije, v zadnjem času ogromen dotok iz marksističnih vrst in so se komunisti in socialni demokrati z vsemi silami trudili za sprejem v organizacijo. To sprejemanje »skesanlih« marksistov v množicah v stahlhelmovske vrste pa je postalo usodno, ker so hoteli marksisti Stahlhelm le izgrati v svoje namene. In res je prišlo dejansko do protihitlerjevskih demonstra-

cij pred prostori Stahlhelma v Brunšviku. Brunšviški notranji minister Klagges je izdal hitlerjevskim napadalnim oddelkom povelje, naj izpraznijo ceste in zopet vzpostavijo red in mir, kar se je posrečilo šele po hudem nočnem boju. Napadalni oddelki in zaščitna policija so postali gospodari položaja ter so aretirali 200 stahlhelmovcev in 1150 socialnih demokratov, ki so na vsak način hoteli postati članj Stahlhelma. Podrobnosti o zakulisju cele zadeve še niso znane. Državni kancelar Adolf Hitler je zaradi teh dogodkov izključil Stahlhelm iz formacij pomožne policije.

Proračunska seja senata

BEOGRAD, 28. marca. Na današnji seji senata je imel senator Jovan Banjanin oster govor proti klerikalizmu v Sloveniji, pri čemer je posebno ostro obsodil gibanje takolimenovanih »punktašev«. Svoj govor je končal senator s trditvijo, da je klerikalizem protidržaven in ga je treba zato iztrebiti. Pred prehodom na dnevni red je bil senatu sponočen predlog zakona o pobijanju nedovoljene trgovine s hranilnimi knjižicami, ki ga je predložil senator Ivan Hribar. O tem zakonskem predlogu bo razpravljala senat po končani proračunski razpravi.

Namere avstrijskega režima

BUDIMPEŠTA, 28. marca. »Uj Nemzedek« objavlja razgovor svojega dopisnika z avstrijskim državnim tajnikom za policijo majorjem Feyem, ki je dejal, da je sedaj že prepozno za vsak sporazum z opozicijo. Avstrijska ustava bo reformirana, parlament pa bo prisiljen, da izvrši nalogo, za katero ga je narod izvolil. Akcija proti socialnim demokratom se bo nadaljevala in bo republikanski »Schutzbund« razpuščen ter prepovedan. V Avstriji ne predstavljajo narodni socialisti nobene nevarnosti in zato Fey ne verjame, da bi se v Berlinu pripravljali, da bi storili z Avstrijo isto, kar so storili z Bavarsko. »Mi smo v

ostalem«, je rekel ob koncu major Fey, »neodvisna in svobodna država ter bi stvar z nami ne bila tako enostavna«.

Hitler proti obnovitvi monarhije

BERLIN, 28. marca. Na shodu narodno-socialistične mladine v Potsdamu je državni tajnik Bismarck v svojem govoru naglasil potrebo, da se zopet vzpostavi nasledstvena monarhija Hohenzollerncev v Nemčiji. Upravnik radiopostaje v Berlinu je pa informiral Bismarcka, da mu ne more dovoliti brezličnega prenosa tega govora, ker ni v skladu z mnenjem šefa vlade in ker je vladna deklaracija poudarila, da vrašanje restavracije monarhije sedaj ni aktualno.

HEIMWEHR PROTI DOLLFUS-SOVI VLADI.

DUNAJ, 28. marca. Na vlogo heimwehrovcev v Inomostu, je zahteval včeraj knez Starhemberg od avstrijske vlade, da izvede takoj najostrejšo kampanjo proti marksizmu, da razpusti republikanski »Schutzbund«, odstavi dunajskega župana Seltza in postavi na njegovo mesto državnega komisarja. Obenem je knez Starhemberg ostro napadel vladno politiko, ker da plove v francoskih vodah.

